

نشست تخصصی «هم‌اندیشی توسعه همکاری‌های اقتصادی استان یزد با آفریقا» برای فعال‌سازی پتانسیل‌های بومی یزد برای تقویت دیپلماسی اقتصادی کشور برگزار شد. این رویداد، با هدف معرفی دقیق ظرفیت‌های اقتصادی، تولیدی و صادراتی استان یزد و ایجاد آمادگی‌های لازم برای مشارکت مؤثر در چهارمین اجلاس ملی ایران و آفریقا برگزار شد.

درخواست رییس اتاق بازرگانی یزد:

یک مرجع واحد برای برنامه‌ریزی و حمایت از صادرات در کشور ایجاد شود

در ابتدا رئیس اتاق بازرگانی یزد به ارائه گزارش از ظرفیت‌های صنعتی، چالش‌های صادراتی و پتانسیل‌های سرمایه‌گذاری در استان یزد پرداخت.

مجتبی دستمالچیان با بیان اینکه یزد ظرفیت‌های خوبی در حوزه صنعت و معدن و نیز نساجی دارد گفت: یزد به عنوان دومین استان معدنی کشور و یکی از مهم‌ترین قطب‌های صنعتی ایران شناخته می‌شود و بیش از ۵۵ درصد صنایع آن در اختیار بخش خصوصی است و شرکت‌های دولتی سهم ناچیزی در اقتصاد یزد دارند. دستمالچیان زنجیره ارزش در یزد را خوب توصیف کرد و افزود: استان یزد در تکمیل زنجیره تولید (به‌ویژه در صنعت فولاد) موفق عمل کرده و تمامی حلقه‌های تولید را در داخل استان فراهم آورده است. همچنین در تنوع تولیدات خصوصاً صنعت ساختمان تمام ذخیره‌های تولید را فراهم کرده است، به طوری که یزد قطب تولید مصالح ساختمانی (کاشی، سرامیک، رنگ، تجهیزات بهداشتی و...) است و بیش از ۸۰ درصد تولیدات این حوزه صادر می‌شود و پتانسیل خوبی در این حوزه داریم. وی در مورد صنعت نساجی اظهار کرد: یزد رتبه اول یا دوم کشور را در صنعت نساجی داراست و به دلیل تولید تمامی اجزای مورد نیاز در داخل استان، در شرایط بحرانی (مانند دوران کرونا) عملکردی متمایز و رقابتی داشته است. رئیس اتاق بازرگانی یزد در بخش دیگری از سخنان خود به چالش‌های کلیدی در حوزه صادرات اشاره کرد و گفت: موانع ساختاری و قانونی در داخل کشور داریم که مانع از توسعه صادرات می‌شوند و حاکمیت باید در جهت رفع این موانع و حمایت از سرمایه‌گذاران برآید. وی به عدم هماهنگی میان نهادهایی مانند «سازمان توسعه تجارت» و «بانک مرکزی» که باعث سردرگمی صادرکنندگان می‌شود اشاره کرد و گفت: برای مثال، تفاوت در نرخ‌های تعهد ارزی و قدرت اجرایی بالاتر بانک مرکزی نسبت به سازمان توسعه تجارت، منجر به قفل شدن سیستم بانکی برای صادرکنندگان می‌شود. رئیس اتاق بازرگانی پیشنهاد کرد، که یک مرجع واحد برای برنامه‌ریزی و حمایت از صادرات در کشور ایجاد شود تا صادرکننده از بالاترکلیفی و نگرانی‌های روزمره رهایی یابد. وی با انتقاد از نبود ارتباطات بانکی استاندارد با کشورهای دیگر، اظهار کرد: صادرکنندگان با دشواری‌های مضاعفی برای انتقال پول و مبادلات تجاری مواجه هستند و به دلیل سیاست‌های نادرست و عدم حمایت کافی، بازاری‌های سنتی صادراتی (مانند افغانستان) در حال از دست رفتن هستند. وی تأکید کرد: دولت باید به جای جریمه کردن صادرکنندگان، به آن‌ها «جایزه صادراتی» بدهد.

رئیس اتاق بازرگانی از تجار و سرمایه‌گذاران حاضر در نشست خواست: با توجه به تکمیل بودن زنجیره تولید در یزد، این استان بستری امن و سودآور برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی است و از آنان برای سرمایه‌گذاری ائمن دعوت کرد و از مهمانان همایش خواست تا با نگاهی ویژه به ظرفیت‌های یزد، برای توسعه فعالیت‌های اقتصادی خود در این استان برنامه‌ریزی کنند. وی در پایان تأکید کرد: دانستن یزد با تکیه بر توان بخش خصوصی و تکمیل زنجیره‌های تولید، پتانسیل بالایی برای عبور از شرایط سخت اقتصادی دارد. با این حال، تحقق این امر مستلزم اصلاح قوانین داخلی، تسهیل فرآیندهای صادراتی و حمایت عملی مسئولین از تولیدکنندگان است تا کشور بتواند از پیچ‌های سخت اقتصادی عبور کرده و به روزهای رونق دست یابد.

حجت الاسلام مهدی مهدوی پور نماینده ولی فقیه در آفریقا مطرح کرد:

الگو برداری از رقبا و بازیگران بین‌المللی در آفریقا

نماینده ولی فقیه در آفریقا با تأکید بر ضرورت تغییر رویکرد و نگاه راهبردی به آفریقا گفت: زهر شهید با ابلاغ حکم نماینده ویژه آفریقا در مهرماه سال گذشته، نسبت به توسعه روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای آفریقایی اهتمام ویژه داشته‌اند و معتقدند که در این حوزه فرصت‌های ارزشمندی از دست رفته است و باید علاوه بر توسعه مسیر پیش رو فرصت‌های از دست رفته نیز جبران شود. حجت‌الاسلام مهدوی پور افزود: این قاره به عنوان ثروتمندترین منطقه جهان شناخته می‌شود که دارای ۴۰ درصد از معادن دنیاست و این در حالی است که مجموع تجارت ۵۴ کشور آفریقایی با کشورهای خارج حدود ۱۵۰۰ میلیارد دلار است و متأسفانه سهم ایران از این بازار تنها حدود ۲ میلیارد دلار می‌باشد؛ این رقم با توجه به روابط دیپلماتیک مطلوب و تأثیرپذیری ملت‌های آفریقایی از انقلاب اسلامی، غیرقابل قبول و نیازمند اصلاح فوری است. وی خواستار الگو برداری از رقبا و بازیگران بین‌المللی نظیر کشور ترکیه شد و بیان کرد: این کشور با حجم مبادلات ۴۰ میلیارد دلاری و اجرای بیش از ۲۰۰۰ پروژه، الگوی موفق‌تری در حمایت دولتی از بخش خصوصی در آفریقا ارائه داده است. وی در بخشی دیگری از سخنان خود از کشور چین نام برد و افزود: با سرمایه‌گذاری بیش از ۳۰۰ میلیارد دلار، نه تنها در حوزه صادرات، بلکه در زیرساخت‌های کلیدی نظیر بنادر، فرودگاه‌ها و جاده‌سازی در آفریقا حضور فعال دارد و بازار آفریقا را در دست گرفته هر چند که دیر از ایران هم شروع به فعالیت کرد. وی تأکید کرد: ایران باید با تکیه بر استعدادهای داخلی و با الگو برداری از این بازیگران، از مرحله صرفاً صادرات‌محور به سمت سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی حرکت کند. نماینده ولی فقیه در آفریقا در ادامه اظهار کرد: یزد به دلیل برخورداری از صنعت پیشرفته، بازرگانان توانمند و مردمی سخت‌کوش و مهاجرپذیر (با سابقه تاریخی موفق در تجارت بین‌الملل)، پتانسیل بالایی برای پیشگامی در این عرصه دارد. مهدوی پور، با اشاره به تغییر ماهیت آفریقا در دنیای کنونی گفت: آفریقا امروز در حال تحول و توسعه است و در حوزه‌هایی نظیر هوش مصنوعی و فناوری‌های نوین سرمایه‌گذاری‌های کلانی انجام می‌دهد؛ لذا نیازهای این قاره نسبت به گذشته تغییر کرده و باید با مطالعات دقیق راهبردی به این بازار ورود کرد. وی اظهار کرد: هدف اجلاس نباید صرفاً انعقاد چند قرارداد کوتاه‌مدت باشد بلکه باید به دنبال ایجاد یک نظام پایدار اقتصادی با برنامه ۱۰ ساله با همکاری اتاق بازرگانی، دولت و بخش خصوصی بود و در این بین دولت موظف است موانع پیش‌روی بخش خصوصی در آفریقا را برطرف کرده و از سرمایه‌گذاران حمایت جدی به عمل آورد. وی همچنین در پایان تأکید کرد: توسعه روابط با آفریقا در شرایط تنگنای اقتصادی فعلی، یک ضرورت حیاتی برای کشور است. استان یزد با توجه به روحیه مقاومت و توانمندی‌های صنعتی خود، می‌تواند به عنوان پیشروان در این مسیر عمل کرده و با نگاهی بلندمدت و مطالعاتی، سهم ایران را از این بازار بزرگ جهانی افزایش دهد.

کنسول افتخاری کشور توگو در تهران:

تجار ایرانی به دلیل ترس از ریسک‌های حقوقی و سیاسی، سرمایه‌گذاری در آفریقا را نادیده گرفته‌اند

فرج الله تفرشی، کنسول افتخاری توگو، در این نشست تخصصی به بررسی پتانسیل‌های مغفول‌مانده بازار آفریقا برای تجار و سرمایه‌گذاران ایرانی، با تمرکز ویژه بر نقش استان یزد و چالش‌های موجود پرداخت. وی با بیان اینکه کشورهای آفریقایی به دلیل پیشینه استعمارزدگی، تمایل بالایی به برقراری روابط اقتصادی و فرهنگی با ایران دارند گفت: با این پرسش مواجه هستیم که چرا پس از ایجاد بازار و سرمایه‌گذاری اولیه برای راه اندازی خط تولید و حضور چشمگیر در آن کشور برنامه‌ریزی نشد؟! امروز کشورهای آفریقایی به دنبال شراکت واقعی با سرمایه‌گذاران ایرانی هستند و صرفاً به خرید کالا اکتفا نمی‌کنند؛ آن‌ها خواهان سرمایه‌گذاری مشترک، انتقال دانش و حتی سرمایه‌گذاری در ایران هستند. وی ادامه داد: بازاری که شرکت‌های ایرانی طی سال‌ها برای آن زحمت کشیده بودند، اکنون در اختیار رقبایی مانند ترکیه قرار گرفته است؛ موضوعی که نشان می‌دهد برای حفظ بازارهای خارجی باید با برنامه‌ریزی، حضور مستمر و ایجاد زیرساخت‌های تولیدی اقدام کرد.

وی افزود: هندی‌ها در کشور «توگو» با ایجاد شهرک‌های صنعتی و تمرکز بر «تولید مشترک» به جای «صادرات صرف کالا»، توانسته‌اند جایگاه مستحکم‌تری در غرب آفریقا کسب کنند. وی با انتقاد از شکست تجاری ایران در سال ۱۳۹۷ گفت: این اتفاق «یک فاجعه اقتصادی» بود؛ ما بازار را ایجاد کردیم، اما نتوانستیم آن را حفظ کنیم، دو شرکت بزرگ مواد غذایی ایرانی موفق به نفوذ در بازار غرب آفریقا شدند، اما به دلیل عدم ایجاد خط تولید و محدودیت‌های ناشی از تحریم، پس از ۵ سال بازار را به رقبای ترک واگذار کردند. همچنین علاوه بر ترکیه، تجار لبنانی نیز در یک سال و نیم اخیر بخش بزرگی از بازارهای آفریقایی را تصاحب کرده‌اند که نشان‌دهنده سرعت عمل رقبای در غیاب ایران است. وی در ادامه سخنان خود به چالش‌های کلیدی و راهکارهای حقوقی پرداخت. وی همچنین انرژی خورشیدی را از مهم‌ترین فرصت‌های سرمایه‌گذاری در آفریقا دانست و افزود: با توجه به ظرفیت بالای تابش خورشید در بسیاری از کشورهای آفریقایی، زمینه مناسبی برای فعالیت شرکت‌های ایرانی در حوزه انرژی‌های پاک و فناوری‌های نوین فراهم شده است. تفرشی ادامه داد: برای رفع دغدغه‌های امنیتی سرمایه‌گذاران، یک کمیسیون حقوقی متشکل از وکلای ایرانی، آفریقایی و بین‌المللی تشکیل شده است. همچنین یک «اتاق داوری» اختصاصی ایجاد شده تا اختلافات تجاری در مدت یک هفته حل‌وفصل شود و نیاز به ارجاع به مراجع بین‌المللی نباشد.